

مقدمه

به منظور توسعه فعالیت‌های پژوهشی و ارتقاء جایگاه و رتبه علمی دانشگاه شیراز، ایجاد بستر مناسب تعامل با دستگاه‌های اجرایی و بخش‌های تولیدی و خدماتی و افزایش پژوهش‌های تقاضا محور و تحقیقات بین رشته‌ای یا چند رشته‌ای، دستورالعمل تاسیس، ارزیابی و مدیریت واحدهای پژوهشی دانشگاه شیراز با استناد به آیین نامه شماره ۳/۲۵۲۷۸۵ مورخ ۹۰/۱۲/۷ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شرح زیر اعلام می‌گردد:

ماده ۱: انواع واحدهای پژوهشی

بر اساس شرایط و معیارهای تعریف شده توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دانشگاه شیراز می‌تواند برای اخذ مجوز ۴ نوع واحد پژوهشی به شرح زیر اقدام کند:

- ۱- گروه پژوهشی: کوچکترین واحد پژوهشی است که در زمینه تخصصی معین و مشخصی ایجاد می‌شود.
- ۲- مرکز پژوهشی: دارای حداقل ۲ گروه پژوهشی مرتبط با مأموریت مرکز است.
- ۳- پژوهشکده: دارای حداقل ۳ گروه پژوهشی مرتبط با مأموریت پژوهشکده است.
- ۴- پژوهشگاه: دارای حداقل ۳ پژوهشکده با مجوز قطعی در حوزه‌های مأموریت دانشگاه است و هر سه نوع واحد پژوهشی را شامل خواهد شد.

ماده ۲: شرایط تاسیس واحدهای پژوهشی

- ۱- ارائه برنامه پژوهشی توجیه پذیر در زمینه فعالیت واحد پژوهشی
- ۲- فراهم آوردن امکانات لازم شامل نیروی انسانی، فضای فیزیکی و تجهیزات آزمایشگاهی در زمینه تخصصی مورد تقاضا
- ۳- معرفی حداقل پنج پژوهشگر مرتبط با موضوع واحد پژوهشی شامل اعضای هیأت علمی تخصصی دانشگاهی، کارشناسان صنایع و سازمان‌های دولتی و غیردولتی و کارکنان مورد نیاز گروه پژوهشی (حداقل ۳ نفر دکترا و ۲ نفر کارشناسی ارشد).

۴- معرفی یک نفر به عنوان پژوهشگر شاخص برای هر گروه پژوهشی

تبصره ۱: پژوهشگر شاخص باید حداقل سه طرح پژوهشی پایان یافته و سه دستاورد پژوهشی (شامل اختراع یا اکتشاف دارای تأییدیه از مراجع ذیصلاح یا مقاله علمی- پژوهشی چاپ شده در نشریات معتبر) باشد.

تبصره ۲: برای سایر پژوهشگران ارائه مدارک انجام یک طرح پژوهشی خاتمه یافته (مجری یا همکار اصلی) و حداقل دو دستاورد پژوهشی (شامل اختراع یا اکتشاف دارای تأییدیه از مراجع ذیصلاح یا مقاله علمی- پژوهشی چاپ شده در نشریات معتبر) در حوزه فعالیت پژوهشی گروه الزامی است.

تبصره ۳: چنانچه طرح پژوهشی در چارچوب یک طرح ملی کلان انجام شده باشد، به تشخیص معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه، ارائه مدارک انجام دو طرح پژوهشی برای پژوهشگر شاخص قابل قبول است.

ماده ۳: صدور مجوز تاسیس و تبدیل وضعیت واحدهای پژوهشی

- ۱- بررسی تقاضای تاسیس واحد پژوهشی در شورای پژوهشی دانشکده مرتبط
- ۲- ارسال تقاضای واحد پژوهشی توسط رئیس دانشکده پس از موافقت شورای پژوهشی دانشکده به معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه
- ۳- بررسی تقاضا در کمیته پژوهشی مرتبط در معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه
- ۴- بررسی تقاضا در شورای پژوهشی دانشگاه
- ۵- بررسی تقاضا در هیأت رئیسه دانشگاه
- ۶- صدور مجوز توسط معاون پژوهش و فناوری برای مدت یکسال پس از موافقت هیأت رئیسه دانشگاه
- ۷- ارزیابی فعالیت واحد پژوهشی توسط معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه بر اساس معیارهای سنجش تعریف شده برای کارآمدی واحد پژوهشی (موضوع ماده ۵)
- ۸- بررسی تقاضای واحد پژوهشی در شورای دانشگاه و ارسال آن با امضای رئیس دانشگاه یا معاون پژوهش و فناوری دانشگاه برای اخذ موافقت اصولی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، در صورت قابل قبول بودن عملکرد واحد پژوهشی

۹- ارزیابی فعالیت واحد پژوهشی حداکثر ۲ سال پس از صدور موافقت اصولی توسط معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه

۱۰- بررسی تقاضای اخذ موافقت قطعی توسط شورای پژوهشی و هیأت رئیسه دانشگاه و ارسال آن به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با امضاء رئیس یا معاون پژوهش و فناوری دانشگاه

ماده ۴: ارکان واحدهای پژوهشی

الف) هیأت امناء

- هیأت امناء واحدهای پژوهشی همان هیأت امناء دانشگاه با شرح وظایف مقرر خواهد بود.

ب) رئیس واحد پژوهشی

- رئیس واحد پژوهشی با حکم معاون پژوهش و فناوری دانشگاه منصوب می شود.
تبصره ۴: حکم رئیس واحد پژوهشی برای واحدهای با مجوز یکساله شورای پژوهشی و هیأت رئیسه دانشگاه برای یک سال و برای واحدهای پژوهشی با مجوز اصولی یا قطعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ۲ سال است.

۴-۱- وظایف و اختیارات رئیس واحد پژوهشی

۴-۱-۱- اداره و هدایت امور واحد پژوهشی و نظارت بر حسن اجرای فعالیت آن در چارچوب

ضوابط و مقررات مربوط به واحدهای پژوهشی دانشگاه

۴-۱-۲- امضاء اسناد مالی و اداری و قراردادهای در چارچوب ضوابط و مقررات دانشگاه

۴-۱-۳- برگزاری منظم جلسات شورای پژوهشی واحد (حداقل به صورت ماهیانه) و ارسال

صورتجلسات به معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه

۴-۱-۴- نظارت بر حسن انجام طرح‌های پژوهشی برون دانشگاهی، برگزاری کارگاه‌های آموزشی،

ارائه خدمات آزمایشگاهی و خدمات مشاوره‌ای

۴-۱-۵- ارائه گزارش عملکرد یکساله فعالیت واحد پژوهشی به معاونت پژوهش و فناوری

دانشگاه

۶-۱-۴- ایجاد بستر مناسب جهت همکاری با مراکز پژوهشی و فناوری داخل و خارج از کشور در چارچوب مقررات دانشگاه

۷-۱-۴- تلاش برای تامین منابع مالی واحد پژوهشی از طریق فراهم آوردن زمینه مناسب برای عقد قراردادهای پژوهشی

تبصره ۵: انتخاب مجدد رئیس مرکز برای سه دوره بلامانع است. لازم به ذکر است در شرایط خاص تمدید حکم رئیس مرکز با موافقت معاون پژوهش و فناوری و شورای پژوهشی دانشگاه برای بیش از چهار دوره امکان پذیر است.

ج) شورای پژوهشی

اعضای شورای پژوهشی با پیشنهاد رئیس واحد پژوهشی و حکم معاون پژوهش و فناوری دانشگاه منصوب می شوند.

- مدت عضویت در شورای پژوهشی ۲ سال و انتخاب مجدد اعضا بلامانع می باشد.

۲-۴- ترکیب شورای پژوهشی واحدهای پژوهشی

۱-۲-۴- اعضای گروه پژوهشی

الف) رئیس گروه پژوهشی

ب) حداکثر ۴ نفر از اعضای گروه پژوهشی

۲-۲-۴- اعضای مرکز پژوهشی

الف) رئیس مرکز

ب) مسئولین گروه‌های پژوهشی (پژوهشگران شاخص)

ج) حداکثر ۴ نفر از اعضای گروه‌های پژوهشی

۳-۲-۴- اعضای شورای پژوهشکده

الف) رئیس پژوهشکده

ب) رؤسای مراکز یا گروه‌های پژوهشی

ج) حداکثر ۵ نفر از اعضای گروه‌های پژوهشی

۳-۴- وظایف و اختیارات شورای پژوهشی

- ۱-۳-۴- تعیین خط مشی و تدوین برنامه راهبردی واحد پژوهشی بر اساس اهداف تعیین شده
 - ۲-۳-۴- تصویب و نظارت بر کیفیت و حسن اجرای طرح‌های پژوهشی
 - ۳-۳-۴- مدیریت و نظارت بر محتوای پایان‌نامه‌ها و رساله‌های مقاطع تحصیلات تکمیلی (اعم از آموزشی، پژوهشی یا پژوهش محور) و دوره‌های پسا دکتری
 - ۴-۳-۴- نظارت و تصویب نیازهای مالی، اداری، تجهیزاتی، انتشاراتی و پژوهشی واحد
- تبصره ۶: حضور رئیس و اعضای شورای پژوهشی در واحدهای پژوهشی می‌بایست با موافقت رئیس بخش، معاون آموزش دانشکده و دانشگاه در برنامه هفتگی هر ترم درج گردد و رونوشت آن به معاونت پژوهشی دانشکده و معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه ارسال گردد.

ماده ۵: معیارهای سنجش کارآمدی واحدهای پژوهشی

- ۱-۵- داشتن برنامه راهبردی کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت (حداکثر ۳ امتیاز)
- ۲-۵- طرح‌های پژوهشی و قرارداد برون دانشگاهی از نظر تعداد و مبلغ قرارداد (حداکثر ۶۰ امتیاز - به ازای هر قرارداد ۵ امتیاز و به ازای هر ۱۰ میلیون تومان ۱ امتیاز منظور خواهد شد)
- ۳-۵- تالیف کتاب، مقالات ISI و علمی- پژوهشی (حداکثر ۲۰ امتیاز)
- تبصره ۷: به کتاب و مقالات مرتبط با موضوع فعالیت واحد پژوهشی که در آنها حمایت آن واحد ذکر شده باشد امتیاز تعلق می‌گیرد.
- ۴-۵- احداث، راه‌اندازی و تجهیز آزمایشگاه‌های مرتبط با موضوع واحدهای پژوهشی بدون حمایت مالی دانشگاه (حداکثر ۲۰ امتیاز - به ازای هر ۱۰۰ میلیون تومان ۳ امتیاز منظور خواهد شد)
- ۵-۵- تعامل با دانشکده‌ها یا بخش‌های مرتبط با موضوع واحدهای پژوهشی و حمایت از پایان‌نامه‌های دانشجویان دکتری و کارشناسی ارشد (حداکثر ۵ امتیاز)
- ۶-۵- احداث و بهسازی ساختمان‌ها و فضاهای پژوهشی و اداری مورد نیاز بدون حمایت مالی دانشگاه (حداکثر ۱۰ امتیاز)

- ۷-۵- ایجاد زمینه مناسب جهت مشارکت اعضای هیأت علمی دانشگاه شیراز از بخش‌های مختلف دانشگاه و خارج از دانشگاه شیراز با تخصص مرتبط با موضوع واحدهای پژوهشی (حداکثر ۳ امتیاز)
- ۸-۵- راه‌اندازی و انتشار مجله تخصصی مرتبط (حداکثر ۱۰ امتیاز)
- ۹-۵- برگزاری کارگاه‌های آموزشی، پژوهشی و ارائه خدمات مشاوره‌ای (حداکثر ۱۰ امتیاز)
- ۱۰-۵- برگزاری همایش‌های مرتبط با تخصص واحد پژوهشی یا مشارکت در همایش‌های برگزار شده بدون نیاز به حمایت مالی دانشگاه (حداکثر ۸ امتیاز)
- ۱۱-۵- ایجاد زمینه مناسب برای عقد تفاهم نامه با مراکز مشابه در کشور، منطقه و در سطح بین‌الملل (حداکثر ۳ امتیاز)
- ۱۲-۵- بکارگیری هیأت علمی پژوهشی و فراهم کردن فرصت‌های شغلی برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی بدون حمایت مالی دانشگاه (حداکثر ۱۰ امتیاز)
- ۱۳-۵- فراهم کردن بستر مناسب برای پذیرش و گذراندن دوره‌های پسادکترای بدون حمایت مالی دانشگاه (حداکثر ۱۰ امتیاز- به ازای هر محقق پسادکتری ۵ امتیاز)
- ۱۴-۵- برگزاری منظم جلسات شورای پژوهشی و اجرای مصوبات شورا (حداکثر ۴ امتیاز)
- ۱۵-۵- پیشبرد علمی موضوع مرکز از طریق ثبت امتیاز اختراع (حداکثر ۸ امتیاز)
- ۱۶-۵- برخورداری از سایت مناسب و فعال ویژه واحد پژوهشی بر اساس معیارهای وب سنجی (حداکثر ۵ امتیاز)

ماده ۶: امور مالی واحدهای پژوهشی

۱-۶- واحدهای پژوهشی به صورت خود گردان و کمک‌های دانشگاه در موارد خاص اداره می‌شوند

۲-۶- منابع مالی واحد پژوهشی می‌تواند از راه‌های زیر تامین شود:

۱-۲-۶- درآمد حاصل از قراردادهای پژوهشی

۲-۲-۶- ارائه خدمات آزمایشگاهی و مشاوره‌ای

۶-۲-۳- برگزاری همایش ها و کارگاه های آموزشی

۶-۲-۴- درآمدهای حاصل از انتشارات علمی

۶-۲-۵- کمک های نقدی و غیر نقدی افراد حقیقی و حقوقی

۶-۲-۶- کمک های مالی دانشگاه در موارد خاص

تبصره ۸: کلیه درآمدهای واحد پژوهشی باید به حساب درآمدهای اختصاصی دانشگاه شیراز واریز شود و پس از کسر حق بالاسری دانشگاه در اختیار واحد پژوهشی قرار می گیرد.

تبصره ۹: حق بالاسری دانشگاه سالانه با توجه به نوع فعالیت واحد پژوهشی توسط شورای پژوهشی دانشگاه تعیین می گردد.

تبصره ۱۰: کمک مالی به پایان نامه های دانشجویی تحصیلات تکمیلی و دوره های پسادکترای پس از تصویب شورای واحد پژوهشی و موافقت معاون پژوهش و فناوری دانشگاه امکان پذیر است.

تبصره ۱۱: خرید تجهیزات و وسایل آزمایشگاهی (مصرفی و غیرمصرفی) باید به تصویب شورای واحد پژوهشی برسد و گزارش آن به معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه ارسال گردد.

ماده ۷: امور اداری واحد پژوهشی

با توجه به خودگردان بودن واحدهای پژوهشی، تامین بودجه های مورد نیاز برای حقوق و مزایای اعضای هیأت علمی و کارکنان باید از محل درآمدهای واحد پژوهشی تامین شود که شامل موارد زیر است:

۱- اعضای هیأت علمی دانشکده های مختلف دانشگاه

۲- اعضای هیأت علمی واحد پژوهشی که فقط در آن واحد فعالیت دارند

۳- کارشناسان

۴- منشی

۵- نیروی خدماتی

- به کارگیری و استخدام نیروهای انسانی به تشخیص و تصویب شورای آن واحد می باشد و باید به تایید معاون پژوهش و فناوری دانشگاه برسد.

ماده ۸: نحوه ارتباط واحدهای پژوهشی با دانشکده‌ها و سایر واحدهای آموزشی و پژوهشی دانشگاه

۸-۱- واحدهای پژوهشی مستقر در دانشکده‌ها

۸-۱-۱- بخشی از حق بالاسری واحد پژوهشی باید به دانشکده تعلق گیرد.

۸-۱-۲- نحوه ارتباط واحد پژوهشی با بخش یا دانشکده باید در قالب یک تفاهم‌نامه با امضای رئیس واحد پژوهشی، رئیس دانشکده و معاون پژوهش و فناوری دانشگاه باشد.

۸-۲- واحدهای پژوهشی مستقر در خارج از دانشکده

۸-۲-۱- تعیین حق بالاسری و خدمات مالی و اداری باید در قالب تفاهم‌نامه با معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه باشد.

ماده ۱۰: گزارش عملکرد

واحد پژوهشی موظف است گزارش عملکرد یکساله و همچنین در مقاطع زمانی مورد نیاز که معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه یا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اعلام می کند، ارسال نماید.

ماده ۱۱: لغو مجوز فعالیت واحد

موافقت یکساله دانشگاه، موافقت اصولی و یا قطعی به پیشنهاد معاون پژوهش و فناوری و تایید هیأت رئیسه دانشگاه لغو می گردد.

ماده ۱۲- وظایف و تعهدات معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه

۱۲-۱- نظارت بر فعالیت واحدهای پژوهشی و ارزیابی آنها

۱۲-۲- پیگیری تقاضای اخذ مجوز اصولی یا قطعی واحدهای پژوهشی در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۱۲-۳- ایجاد بستر مناسب جهت ارتباط واحدهای پژوهشی با سازمانها، نهادها یا شرکتهای خارج از دانشگاه

۱۲-۴- برگزاری منظم جلسات با رؤسای واحدهای پژوهشی (هرسه ماه یکبار)

۱۲-۵- اولویت دادن به واحدهای پژوهشی هنگام واگذاری طرحهای پژوهشی که در قالب تفاهم نامه دانشگاه با وزارتخانهها، سازمانها، نهادها یا شرکتهای خارج از دانشگاه می باشد.

۱۲-۶- اتخاذ سیاستهای تشویقی در مورد واحدهای پژوهشی فعال و حمایت از آنها

۱۲-۷- معرفی و تقدیر از واحد پژوهشی برتر دانشگاه در مراسم سالانه هفته پژوهش و فناوری

۱۲-۸- نظارت بر روابط واحدهای پژوهشی با دانشکده ها و بخشهای تخصصی و حل مشکلات در صورت بروز اختلاف

- تغییر در مفاد این دستورالعمل به پیشنهاد شورای پژوهشی دانشگاه و تصویب هیأت رئیسه و شورای دانشگاه امکان پذیر است.

- این دستورالعمل در ۱۲ ماده و ۱۱ تبصره در تاریخ ۹۴/۶/۱۶ به تصویب شورای دانشگاه رسید.